

412
- 239
299

Sygn. akt K 283/51

W Y R O K

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

Dnia 9 kwietnia 1952r.

Sąd Wojewódzki w Krakowie w Wydziale IV. Karnym w składzie następującym:

Przewodniczący: S.S.W. J. Matysiak

Ławnicy: 1/ St. Łukasiewicz
2/ W. Pawlina

Protokolant: apl. K. Bajgier

rozpoznawszy dnia 9 kwietnia 1952r. sprawę:

Wilhelma B u r g e r a

urodz. 19.V.1904r. w Monachium syna Johana i Luizy Heller,
z zawodu kupca, zamieszkałego w Berlinie ul. Emserstrasse Nr.
37, żonatego, przynależności państwowej i narodowej niemieckiej, aresztowanego

o s k a r ż o n e g o:

o to, że:

I. po dniu 1 września 1939r. do 8 maja 1945r. na terenie Polski i Rzeszy Niemieckiej, należąc do sztafet ochronnych "Schutzstaffeln S.S." ostatnio w stopniu "S.S. Sturmbahnführer" oraz od czerwca 1942r. do końca kwietnia 1943r. należąc jako kierownik administracji / Verwaltungsführer / do załogi obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, brał udział w organizacjach przestępczych, powołanych przez narodowo-socjalistyczne władze państwa niemieckiego, a mających na celu zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości,

II. w czasie od czerwca 1942r. do końca marca 1943r. w Oświęcimiu jako kierownik administracji obozu koncentracyjnego idąc na rękę władzy państwa niemieckiego:

- a/ brał udział w dokonywaniu masowych zabójstw więźniów, przez utrzymywanie krematorium i połączonej z nim komory gazowej w stanie zdatnym do użytku, oraz przez dostarczenie środków służących do utrzymywania i ruchu tych urządzeń,
- b/ współdziałał w utrzymywaniu nieludzkich warunków bytowania więźniów w dziedzinie ich wyżywienia, zaopatrzenia w odzież, sprzęty i opak, co stało się przyczyną cierpień fizycznych, chorób i wyniszczenia więźniów,
- c/ kierował zorganizowaną przez centralne władze S.S. grabieżą mienia więźniów, przywożonych do obozu, celem masowego wyniszczenia w komorach gazowych - przez zabierania, ewidencjonowanie, przechowywanie i przesyłanie tych przedmiotów do Berlina lub do miejsc przeznaczenia wskazanych przez władze centralne w Berlinie.

III. W czasie od czerwca 1943r. w Berlinie idąc na rękę władzy państwa niemieckiego jako kierownik zarządu/ Leiter der Verwaltung/ grupy urzędowej "D" Głównego zarządu Administr.-Gospodarczego S.S./- odpowiedzialny wspólnie z grupą urzędową "B" za zaopatrzenie więźniów w odzież i sprzęty, działając w ramach tej organizacji przestępczej, utworzonej przez kierownictwo S.S. dla załatwiania spraw obozów koncentracyjnych współdziałał w utrzymywaniu w obozach koncentracyjnych nieludzkich warunków bytowania więźniów w dziedzinie zaopatrzenia ich w odzież, sprzęty i opak, co stało się przyczyną cierpień i fizycznego wyniszczenia więźniów oraz w grabieży mienia więźniów przywożonych do obozów koncentracyjnych celem masowego wyniszczenia w komorach gazowych m.in. złota

denstystycznego ze zwłok więźniów.

Czyn w pkt. I wskazany stanowi przestępstwo z art. 4 § 1 w związku z art. 4 § 2 lit. a i § 3 lit. b/ w punkcie II a. przest. z art. 1 pkt. 1, zaś w punktach IIb, IIc, i II przest. z art. 2 dekr. z dnia 31.8.1944r.

o r z e k ę:

1/ Oskarzonego Wilhelma BURGERA uznaje winnym zbrodni z art. 4 dekr. z 31.8.1944r. popełnionej w czasie, miejscu i sposób opisany w punkcie I. aktu oskarżenia i za ten czyn skazuje tegoż oskarzonego na zasadzie 4 wyżej cytowanego dekr. na karę 3 lat więzienia, oraz orzeka w stosunku do tego oskarzonego na zasadzie art. 7 wyżej cytowanego dekr. utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat 3ch, oraz przepadek mienia.

2/ Oskarzonego Wilhelma BURGERA uznaje winnym zbrodni z art. 2 dekr. z 31.8.1944r., popełnionej ^{ten} w sposób, że w czasie od czerwca 1942r. do końca 1943r. w Oświęcimiu jako kierownik administracji obozu koncentracyjnego, idąc na rękę władzy państwa niemieckiego, współdziałał w utrzymywaniu nie-ludzkich warunków bytowania więźniów, w dziedzinie ich wyżywienia, zaopatrzenia w odzież, sprzęty i opał, oraz współdziałał w zabieraniu, sortowaniu i przechowywaniu, oraz przesyłaniu zagrabionych więźniom rzeczy wartościowych do Berlina, przez co działał na szkodę więźniów i za ten czyn skazuje go na zasadzie art. 2 wyżej cytowanego dekr. na karę 4 lat więzienia, oraz orzeka w stosunku do niego na zasadzie art. 7 wyżej cytowanego dekr. utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat 3, oraz przepadek całego mienia.

3/ Na zasadzie art. 31 K.K. wymierza osk. Wilhelmowi Burgerowi karę łączną 5 lat więzienia, oraz orzeka w stosunku do tegoż oskarżonego utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat 4ch. oraz utratę całego mienia.

4/ Na zasadzie art. 58 K.K. zalicza osk. Wilhelmowi BURGEROWI na poczet wyżej orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 4 lutego 1948 r. do dnia dzisiejszego.

5/ Zwalnia osk. Wilhelma BURGERA od kosztów postępowania w sprawie i opłaty sądowej.

6/ Z pozostałych zarzutów aktu oskarżenia osk. Wilhelma BURGERA uniewinnia, oraz kosztami postępowania w tej części oskarżenia obciąża Skarb Państwa.

U z a s a d n i e n i e .

Dnia 9 kwietnia 1952r. przed Sądem Wojewódzkim w Krakowie stanął Wilhelm BURGER oskarżony o to, że:

I. po dniu 1 września 1939r. do 8 maja 1945r. na terenie Polski i Rzeszy Niemieckiej, należąc do sztafet ochronnych "Schutzstaffeln SS". ostatnio w stopniu "SS Sturmabführera" oraz od czerwca 1942r. do końca kwietnia 1943r. należąc jako kierownik administracji /Verwaltungsführer/ do załogi obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu - brał udział w organizacjach przestępczych, powołanych przez narodowo-socjalistyczne władze państwa niemieckiego, a mających na celu zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości,

II. w czasie od czerwca 1942r. do końca marca 1943r. w Oświęcimiu, jako kierownik administracji /Verwaltungsführer/

obozu koncentracyjnego, idąc na rękę władzy państwa niemieckiego:

- a/ brał udział w dokonywaniu masowych zabójstw więźniów przez utrzymywanie krematorium i połączonej z nim komory gazowej w stanie zdatnym do użytku oraz przez dostarczenie środków, służących do utrzymania i ruchu tych urządzeń:
- b/ współdziałał w utrzymaniu nieludzkich warunków bytowania więźniów w dziedzinie ich wyżywienia, zaopatrzenia w odzież, sprzęty i opał, co stało się przyczyną cierpień fizycznych, chorób i wyniszczenia więźniów,
- c/ kierował zorganizowaną przez centralne władze S.S. grabieżą mienia więźniów, przywożonych do obozu, celem masowego wyniszczenia w komorach gazowych - przez zabieranie, sortowanie, ewidencjonowanie, przechowywanie i przesyłanie tych przedmiotów do Berlina lub do miejsc przeznaczenia, wskazanych przez władze centralne w Berlinie:

III. w czasie od czerwca 1943r. do 8 maja 1945r. w Berlinie, idąc na rękę władzy państwa niemieckiego, jako kierownik zarządu /Leiter der Verwaltung/ grupy urzędowej "D" Głównego Zarządu Administracyjno-Gospodarczego SS/Wirtschaftsverwaltungshauptamt - W.V.H.A./- odpowiedzialny wspólnie z grupą urzędową "B" za zaopatrzenie więźniów w odzież i sprzęty, działając w ramach tej organizacji przestępczej, utworzonej przez kierownictwo SS. dla załatwiania spraw obozów koncentracyjnych współdziałał w utrzymywaniu w obozach koncentracyjnych nieludzkich warunków bytowania więźniów w dziedzinie zaopatrzenia ich w odzież, sprzęty i opał, co stało się przyczyną cierpień i fizycznego wyniszczenia więźniów oraz w grabieży mienia więźniów przywożonych do obozów koncentracyjnych celem masowego wyniszczenia w komorach gazowych m.in. złota

dentystycznego ze zwłok więźniów.

Na podstawie całokształtu sprawy w szczególności wyjaśnienia oskarżonego i zeznań sw. Georga Loernera, Maksa Pauly, Dra. Karla Kahra, Friedricha Koeberleina, Brwina Tschentschera, Ottona Barnewalda, Riedricha Entressa, Hermana Pvoka, Heinricha Neumaina, Karla Ernesta Möchela, odpisu wyroku N.T.N. z 22.XII.1947r, protokołu przesłuchania Georga Höckera, opinii biegłego prof.Dra. Jana Olbrychta, protokołu przesłuchania Dra. Karla Teubera, zapisku urzędowego dotyczącego odznaczeń Bürgera, życiorysu Wilhelma Burgera, wyroku w sprawie Oswalda Pohla i oświadczenia pisemnego i dalszych, ustalono następujący stan faktyczny, który Sąd uznał za udowodniony.

Oskarżony Wilhelm Burger we wrześniu 1932r. wstąpił ochotniczo do N.S.D.A.P. a później do Allgemeine SS, skąd następnie przeszedł do Waffeln SS. Poprzez stopnie podoficerskie i dalsze awanse doszedł ośk. Burger aż do stopnia Sturmbahnführera odpowiadający stopniowi majora w wojsku.

W roku 1942 w czerwcu oskarżony mianowany został w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu kierownikiem administracji obozu /Verwaltungsführer/, na którym to stanowisku przebywał do marca 1943r. Od kwietnia 1943r. do 8 maja 1945r., czyli do końca wojny był Burger kierownikiem Głównego Zarządu Administracyjno - Gospodarczego SS w Berlinie. Do obowiązków Burgera jako szefa administracyjnego w Oświęcimiu należała sprawa wyżywienia więźniów, zaopatrywania ich w odzież, sprzęty i opał, zarząd majątkiem więźniów, czyli tzw. akcja "Reinhardta". Oile chodzi o żywienie więźniów, to żywność wydawana więźniom obozu w Oświęcimiu, nie odpowiadała ani pod względem jakościowym ani ilościowym najprymitywniejszym wymogom żywienia,

mówi o tym wyraźnie ~~Beschon~~⁴¹. Odnosnie zaopatrywania więźniów w odzież, to była ona jednakowa zarówno w lecie jak i w zimie, odzienie to nie chroniło dostatecznie ich ustrojów od wpływów atmosferycznych, od zimna i wilgoci - drewniane obuwy powodowało otarcie skóry. Zarówno bielizna pościelowa jak i osobista więźniów ~~w zasadzie~~ rzadko były i nieregularnie zmieniane. Więźniowie mieszkali w barakach zimą nieopalanych o ogromnej ciasnocie, przykrywając się podczas snu strzepami koców, a jeżeli koc był cały, to korzystało z niego kilka osób. Odnosnie zarządu majątkiem więźniów, to w tym ostatnim dziale mieściło się zarówno gromadzenie, segregowanie i wysyłka przedmiotów w ramach akcji "Reinhardta" t.j. złota, obcych walut i kosztowności, które następnie odsyłane były do Berlina.

Obrona osk. Wilhelma Burgera idzie w tym kierunku, że jeżeli chodzi o wyżywienie więźniów, to otrzymywał dla nich ściśle określone przydziały i jego obowiązkiem było stosownie do przepisów wydawać odpowiednie racje żywnościowe dla więźniów i że nie miał możliwości wpływu na zmianę tych stosunków i zarządzeń wydawanych przez władze zwierzchnie, lecz że w miarę możliwości starał się więźniom te racje żywnościowe zwiększać i z tego powodu dochodziło nawet do scysji pomiędzy oskarżonym, a komendantem obozu Hässsem. Jeżeli chodzi o pomieszczenie więźniów w obozie w Oświęcimiu, to jak oświadcza oskarżony, o samym pomieszczeniu decydował komendant obozu, względnie komendantura, natomiast do niego należało tylko zaopatrywanie pomieszczeń w sprzęty użytkowe. Odnosnie zarządu majątkiem więźniów osk. Burger wyjaśnia i przyznaje, że rzeczywiście miał pieczę nad zagrabionym więź-

niom mieniem, a to odebranymi futrami, ubraniami i innymi kosztowniejszymi rzeczami, które to rzeczy odsyłano następnie do Rzeszy, jednak z akcją zbierania złotych zębów wydieranych zamordowanym ofiarom nie miał nic wspólnego, bo akcja ta zajmowała się bezpośrednio ambulatorium dentystyczne i taki też stan sprawy Sąd ustalił.

Obrona oskarżonego Burgera jest tylko częściowa, nie może oprzeć się zarzutom postępowania dowodowego. Jak bowiem z zeznań świadków Beeskowa, Kopty, Ludwiga wynika, pożywienie, urządzenie i zaopatrzenie w sprzęt miejsca pobytu więźniów, odzież więźniów były poprostu tragiczne /św. Kopta/. Osk. Burger jako kierownik administracji był odpowiedzialny za tego rodzaju stan rzeczy, skoro do jego obowiązków należało urządzenie, zaopatrzenie więźniów pod względem żywnościowym, odzieżowym i higienicznym.

Działaniem powyższym osk. Burger wyczerpał tak podmiotowo jak i przedmiotowo wszelkie wymogi zbrodni z art. 2 dekr. z 31.8.1944r. Działaniem bowiem swoim osk. Burger szedł na rękę władzy państwa niemieckiego, którego celem było wyniszczenie biologiczne Narodu polskiego, przy równoczesnym szkoleniu osadzonym w obozie więźniom.

Od r. 1932 osk. Burger przynależał dobrowolnie do N.S.D. A.P. i SS, co wyczerpuje znamiona zbrodni z art. 4 § 2 dekretu z dnia 31.8.1944r.

Za powyższe czyny Sąd wymierzył osk. Burgerowi na mocy art. 2 dekretu z dnia 31.8.44r. karę 4ch. lat więzienia, oraz na mocy art. 4 dekr. z 31.8.44r. karę 3 lat więzienia, a na zasadzie art. 31 K.K. karę łączną 5/pięć/ lat więzienia, zaliczając mu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności.

- 243-
303
420

ci areszt tymczasowy od dnia 4 lutego 1948r. do dnia ogłoszenia sentencji.

Przy wymiarze kary Sąd wziął pod uwagę jako okoliczność łagodzącą fakt, że oskarżony był biernym trybem walbrzy niej maszynie, przemysłanego oddawna systemu, mającego na celu opanowania przez hitleryzm władztwa nad całym światem, przy równoczesnej dyskryminacji narodów podbitych, następnie, że oskarżony w stosunku do więźniów zachowywał się dość życzliwie, co też potwierdzają świadkowie.

Jako okoliczność obciążającą Sąd przyjął dużą szkodliwość społeczną oskarżonego, wyrządzoną społeczeństwu polskiemu.

Sąd uniewinnił osk. Burgera od zarzutu popełnienia zbrodni opisanej w pktcie. II a. aktu oskarżenia z uwagi na to, że przewód sądowy nie dał dostatecznych dowodów byk oskarżony brał udział w dokonywaniu masowych zabójstw więźniów. Przewód sądowy ujawnił, że w czasie, gdy oskarżony był w Oświęcimiu istniała tam jedna komora gazowa, która podlegała wprost wydziałowi politycznemu obozu, tak, że oskarżony z utrzymaniem komory gazowej nie miał nic wspólnego, mówią o tym wyraźnie zeznania świadków Maurera, Heckera, Klimczoka.

Sąd poza tym uniewinnił też oskarżonego z zarzutu opisanego w punkcie III. aktu oskarżenia.

Przewód sądowy bowiem wykazał, że funkcjami oskarżonego jako kierownika Głównego Zarządu Administracyjno-Gospodarczego SS w Berlinie były przyjmowanie wniosków na odzież i sprzęty z poszczególnych obozów koncentracyjnych, zestawianie ich, a następnie przesyłanie do Amtsgruppe, która już samodzielnie decydowała o przydziałach dla każdego z obozów. Oskarżony Burger w zakresie wykonywania swoich obowiązków

jako kierownik administracyjny Głównego Zarządu Administracji i Gospod. w Berlinie nie miał żadnej władzy w przedmiocie powzięcia samodzielnych decyzji w związku z czym zarzut wymieniony w punkcie III. aktu oskarżenia jest chybiony.

Sąd orzekł w związku z art. 7 dekr. z 31.8.44r. w stosunku do oskarżonego Burgera utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych jak w sentencji wyroku, oraz przepadek całego mienia oskarżonego.

Na zasadzie art. 459 k.p.k. i art. 4 dekretu o opłatach sądowych w sprawach karnych, zwolnił oskarżonego od kosztów postępowania karnego i opłaty sądowej w sprawie.

Przewodniczący: S.S.W. J. Matysiak

Ławnicy:

St. Łukasiewicz

W. Pawlina

Kartę karną wysłano dnia 2/3-53